

Wanneer moeten normen in de RAW-systematiek met name worden genoemd?

Een 'RAWeetje' uit de serie met veel gestelde vragen van RAW-gebruikers.

Als algemene regel geldt, dat in de RAW-systematiek geen normen worden vermeld. Normen worden alleen geciteerd als daar expliciet aanleiding toe is.

In artikel 01.01.01 lid 02 van de Standaard RAW Bepalingen wordt volstaan met een generieke verwijzing naar het Normenoverzicht gww waarin alle normen zijn vermeld die mogelijk op een gww werk betrekking hebben. Daarmee worden enerzijds misverstanden voorkomen over de vraag welke normen wel en welke niet van toepassing zijn, terwijl er anderzijds voldoende mogelijkheid is om flexibel op gewijzigde en nieuwe normen in te spelen. Deskundige opdrachtgevers en aannemers zijn normaliter goed in staat om de normen te selecteren die op het 'eigen' vakgebied betrekking hebben.

In het Normenoverzicht gww staan de NEN-normen die van toepassing zijn in de grond-, water- en wegebouw. Het overzicht wordt door CROW samen met NEN opgesteld en het wordt vervolgens gepubliceerd door CROW. Door de generieke verwijzing naar het overzicht is het overbodig om in bestekken of in de Standaard RAW Bepalingen NEN-normen expliciet te vermelden. Deze zijn immers in het overzicht opgenomen.

Bij het schrijven van een bestek is het, in geval van twijfel, aan te raden om het overzicht na te lopen op vermelding van de normen die de bestekschrijver voor ogen staan.

Er kunnen echter redenen zijn om bewust in bestekken naar specifieke normen te verwijzen. Ook in de Standaard is dat op diverse plaatsen aan de orde. De normen waarnaar in de Standaard wordt verwezen zijn opgesomd in de bijlage 'Lijst met publicaties genoemd in deze Standaard'. Deze bijlage is opgenomen achter hoofdstuk 01 van de Standaard.

In het algemeen is verwijzing noodzakelijk in de volgende situaties:

- **De norm komt niet voor in het overzicht.**
Dit is het geval als het geen Nederlandse norm betreft (maar bijvoorbeeld ASTM, DIN of BS) of als het een nieuwe norm betreft. Verwijzingen naar buitenlandse normen komen voor op een aantal plaatsen in de Standaard. Naar buitenlandse normen wordt verwezen als er geen geschikte NEN-normen voorhanden zijn.
- **Er is sprake van afwijkingen van of aanvullingen op een norm uit het overzicht.**
Dit is bijvoorbeeld het geval als een norm niet helemaal is toegesneden op het onderwerp of de situatie, maar dit met een kleine aanpassing wel kan worden bereikt.
- **Er moet een keuze gemaakt worden uit meerdere normen.**
Deze situatie doet zich bijvoorbeeld voor als er meerdere genormeerde beproevingsmethode zijn. Er wordt dan gekozen voor die ene methode en niet voor een andere. Het kan ook voorkomen dat er een keuze gemaakt kan worden uit meerdere normen die hetzelfde gebied bestrijken.
- **Er zijn binnen een norm keuzemogelijkheden die expliciet moeten worden gemaakt.**
In dat geval zal er een selectie moeten worden gemaakt, bijvoorbeeld voor klasse 2 of voor klasse 3.
- **Er wordt verwezen naar een specifiek gedeelte van de norm.**
In de gevallen dat er slechts een gedeelte van de norm van toepassing is, is expliciete verwijzing naar dat deel van de norm noodzakelijk.

Colofon

Deze publicatie is onderdeel van de reeks 'RAWeetjes'. Een serie met veelgestelde vragen uit de praktijk met een uitgebreid antwoord, gegeven vanuit de RAW-systematiek.

uitgave

Kennisplatform CROW, Ede

contact

Kennisplatform CROW
helpdesk@crow.nl

bestellen

Deze uitgave is gratis te downloaden via
www.crow.nl/vakgebieden/contracteren/raw/ondersteuning/raweetje